

Asia: VN/1631/2020-LVM-117

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 §:n sekä ajoneuvolain 25 ja 27 a §:n muuttamisesta (taksisääntelyn korjaus)

Nykytilan arviointi

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2:

Osa jäljempänä esittämistämme kommentteista kokee myös nykytilan arvioinnista esitettyjä asioita.

Kuntaliitto tuo tässä yhteydessä esille, että taksikuljetusten saatavuuden ja saavutettavuuden arvioinnissa on tärkeää huomioida myös Suomen väestönkehityksen vaikutukset. Muutokset ovat varsin nopeita esimerkiksi lapsimäärien osalta. Tällä hetkellä osassa kuntia lapsimäärät vähenevät merkittävästi, joka vaikuttaa ennen kaikkea perusopetuksessa olevien kuljetettavien oppilaiden määrään. Kuljetettavien oppilaiden määrän vähetessä koulukuljetuksiin tarvitaan entistä enemmän räätelöityjä kuljetusratkaisuja. Koulukuljetukset ovat aikatauluihin sidottuja ja jo nyt monin paikoin on haasteita saada yrittäjiltä riittävästi tarjouksia.

Taksipalvelujen laatu ja turvallisuus

Huomionne erityisryhmien kuljettajakoulutusta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 26 a §) ja sen perusteluista:

- Kuntaliitto pitää liikennepalvelulain 23 a §:ä perusteluineen hyvänä ja odotettuna lisäyksenä, joka tulee osaltaan parantamaan taksipalveluiden laatua ja turvalli-suutta. Pykälä perusteluineen noudattaa erityisryhmien kuljettajakoulutusta poh-tineen, YTL ry:n kokoon kutsuman työryhmän ehdotuksia. Työryhmässä oli jäseni-nä mm. alan toimijoita, kuntia, Kansaneläkelaitos, Invalidiliitto, Terveysten- ja hy-vinvoinnin laitos, Kuntaliitto, Liikenne- ja viestintäministeriö sekä Traficom.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että koulutuksen toteutumista ja vaikutuksia systemaattisesti seurataan, ja koulutussisältöjä kehitetään tarpeen mukaan.

Kuntaliitto näkee, että erityisryhmien kuljettajakoulutuksen ollessa tarjolla, kunnat voivat jatkossa edellyttää taksipalveluiden kilpailutuksissaan, että kuljettajat ovat suorittaneet tai tulevat suorittamaan sen tiettyyn ajankohtaan mennessä.

Huomionne erityisryhmien kuljettajakoulutuksen ja yrittäjäkoulutuksen koulutusorganisaation hyväksymistä, velvollisuuksia ja valvontaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 35 a §, 35 b §, 36 a §, 36 b §, 193 a §) ja sen perusteluista:

Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa kyseiseen ehdotukseen eikä sen perusteluihin.

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan myöntämiseen vaikuttavien sakkorekisteristä ilmenevien tekojen karenssiajan muutosta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 § 3 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan väliaikaista todistusta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 § 5 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan ajoluvan uusimisen ajankohtaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 26 § 2 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan kokeen sisältöä ja Liikenne- ja viestintäviraston roolia kokeen järjestäjänä koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 25 a §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksikuljettajan kokeen koesuorituksen hylkäämistä ja osallistumiskieltoa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 246 a §) ja sen perusteluista:

-

Taksipalvelujen saatavuus

Huomionne liikkumispalvelun tarjoajan tietojen toimitusvelvollisuutta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 179 §) ja sen perusteluista:

Kuntaliitto kannattaa ehdotettua säännöstä velvoittaa liikkumispalvelun tarjoaja toimittamaan palvelujen tarjontaan ja toteutuneeseen kysyntään liittyviä tietoja alueellisesti ja ajallisesti luokiteltuna Liikenne- ja viestintävirastolle. Tärkeää on varmistaa, että toimitettua tietoa pystytään hyödyntämään tehokkaasti ja muodostamaan sen pohjalta luotettava tilannekuva palvelujen alueellisesta ja ajallisesta saatavuudesta. Niillä alueilla, joilla on tunnistettu merkittäviä ongelmia palveluiden saatavuudessa, tulee myös etsiä keinoja tilanteen parantamiseksi.

Kuntaliitto huomauttaa, että lakiesitys ei tarjoa konkreettisia ratkaisuja taksipalveluiden saatavuuden parantamiseen. Yksi keino olisi ajovuoroista ja päivystysvelvollisuudesta sopimisen

pelisääntöjen kirkastaminen, mutta siihen ei lakiesityksen perustelutekstien mukaan olla ryhtymässä. Kuntaliitto toteaa, että perustelutekstissä esitetty yleinen tulkinta tilanteista, joissa ajovuoroista ja päivitysvastavuudesta sopiminen voi olla mahdollista, jättää taksirytyksille ja välityskeskuksille asiassa paljon epävarmuutta. Tämä on omiaan heikentämään palvelujen tarjontaa ja saatavuutta hiljaisilla alueilla ja hiljaisina ajankohtina. Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että kilpailulain tulkintaan liittyvä epävarmuus todennäköisesti häviää muutamassa vuodessa ilman sääntelymuutoksia, kun kokemus uudesta tilanteesta lisääntyy ja toimialalle syntyy selkeämpi kuva siitä, millaiset menettelyt ovat sallittuja. Kuntaliitto huomauttaa, että muutama vuosi on pitkä aika niin yrityksille kuin asiakkaille.

Taksien saatavuusongelmia etenkin maaseudulla ja harvaan asutuilla alueilla pahentaa se, että kuntien järjestämät VPL- ja SHL-kuljetukset joutuvat kilpailemaan samasta kuljetuskapasiteetista Kelan kanssa.

Harmaan talouden torjunta taksialalla

Huomionne taksikyydeistä kerättäviä ja tallennettavia vähimmäistietoja koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 15 a §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksamittareiden sekä muiden laitteiden ja järjestelmien käyttämistä koskevasta ehdotuksesta (ajoneuvolain 25 § 2 mom. ja 27 a § 2 ja 4 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne ehdotuksesta koskien yritys- ja yhteisötunnuksen asettamista taksiliikenneluvan myöntämisen edellytykseksi (liikennepalvelulain 6 § 1 mom. 9 kohta) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksiliikennelupa-asiakirjan ajoneuvossa mukana pitämistä koskevasta ehdotuksesta ja siihen liittyvästä taksinkuljettajan vastuuta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 151 § 1 mom. 8 kohta ja 2 mom. 1 kohta, 268 § 1 mom. 2 kohta) sekä niiden perusteluista:

-

Huomionne taksinkuljettajan vastuuta koskevasta ehdotuksesta liittyen ajoneuvossa matkustajan nähtävillä pidettäviin tietoihin (liikennepalvelulain 151 § 2 mom. 2 kohta, 268 § 1 mom. 2 kohta) ja sen perusteluista:

-

Huomionne taksivalaisimen käyttövelvollisuutta ja siihen liittyviä poikkeuksia koskevasta ehdotuksesta (tieliikennelain 155 §) ja sen perusteluista:

-

Huomionne yrittäjäkoulutusta ja yrittäjäkoetta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 6 § 1 mom. 10 kohta ja 2 mom. 8 kohta, 6 a §) ja sen perusteluista:

-

Taksipalveluiden hinnoittelu

Huomionne taksipalvelujen hinnoittelurakennetta koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 2 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne esimerkkimatkan hinnan ilmoittamista ja hinnasta sopimista koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 3 ja 4 mom.) ja sen perusteluista:

-

Huomionne erityisryhmille suunnattujen lisäpalvelujen enimmäishintaa koskevasta ehdotuksesta (liikennepalvelulain 152 § 5 mom.) ja sen perusteluista:

Ehdotuksen mukaan enimmäishintasäätelyä muutettaisiin siten, että jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto voisi määrätä enimmäishinnan vain erityisryhmille suunnatuille lisäpalveluille, joita ovat mm asiakkaan avustaminen autoon tai autosta sisätilaan taikka asiakkaan kuljettaminen autoon asennetuilla paareilla. Liikenne- ja viestintäviraston olisi seurattava, millaisia erityisryhmille suunnattuja lisäpalveluja on tarjolla ja miten niiden hinnat kehittyvät. Enimmäishinnat voitaisiin asettaa, jos osoittautuu, että lisäpalveluista perittävät hinnat eivät ole kohtuullisia ottaen huomioon palvelun tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ja yritysten kohtuullinen tuotto. Kuntaliitto pitää esitystä erityisryhmille suunnattujen lisäpalveluiden osalta hyvänä ja tarkoituksenmukaisena.

Vaikutusten arviointi

Huomionne esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2:

Lakiesityksessä ei ole arvioitu taksisäätelyn korjauspaketin vaikutusta taksipalveluiden saatavuuteen, joka kuitenkin on yksi säätelyn korjauksen lähtökohdista.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Huomionne esityksen voimaantuloa ja siirtymäsäännöksiä koskevasta luvusta 9:

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Huomionne muista mahdollisista asioista:

Lakiesityksessä tuodaan myös esille, että sosiaali- ja terveysministeriössä on meneillään lainsäädäntöhanke sairausvakuutuslain matkakorvauksia koskevien säännösten muuttamisesta (STM009:00/2020). Osana hanketta valmistellaan Ke-la-taksien enimmäishintasäätelyn jatkamista nykyisten väliaikaisten säännösten voimassaolon päättymisen 31.12.2021 jälkeiselle ajalle. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2020. Kuntaliitto kannattaa Kela-taksien enimmäishintasäätelyn jatkamista. Säätelyn tulisi olla pitempiaikaista, eikä vain lyhyeksi määräajaksi. Kunnat voivat tarvittaessa hyödyntää ns. Kela-taksaa vertailuhintana kilpailutuksissaan pyytämällä esimerkiksi tarjoajilta kilo-metrihinnan prosenttina Kela-taksien enimmäishinnasta.

Vilkuna Johanna
Suomen Kuntaliitto ry